

एकात्मिक गळीतधान्य व मका विकास कार्यक्रम (ISOPOM)
अंतर्गत सन २०१३-१४ मध्ये दुसऱ्या हप्त्यापोटी वितरित
केलेल्या निधीस वित्तीय मान्यता देणेबाबत

महाराष्ट्र शासन

कृषी, पशुसंवर्धन, दुग्धव्यवसाय विकास व मत्स्यव्यवसाय विभाग
शासन निर्णय क्रमांक: एगम-१२१३/ प्र.क्र.७०/ ४ओ
मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक
मंत्रालय विस्तार, मुंबई- ४०० ०३२
तारीख: २१ मार्च, २०१४

वाचा

- १) शासन निर्णय क्रमांक: कृषि व पदुम विभाग क्र. एगम-१२१३/प्र.क्र.७०/४ओ, दि.३१ मे, २०१३,
दि.१९ ऑगस्ट, २०१३ व दि. १९ डिसेंबर, २०१३
- २) केंद्र शासनाची दि. ०३ फेब्रुवारी, २०१४ ची तीन पत्रे क्र.-१४/२०१३-सीए-॥
- ३) कृषी आयुक्तालयाचे पत्र क्र.कृ.आ./विप्र-२/आयसोपॉम/अनुदान मागणी/८३/२०१४,
दि. १८/२/२०१४
- ४) कृषी आयुक्तालयाचे पत्र क्र.कृआ/ आयसोपॉम/अनु. मागणी/राज्य हप्ता/प्र.क्र.१४/८७/१४,
दि. २०/२/२०१४

प्रस्तावना

केंद्र पुरस्कृत राष्ट्रीय गळीत धान्य उत्पादन कार्यक्रम, राष्ट्रीय कडधान्य विकास कार्यक्रम व गतीमान मका विकास कार्यक्रम राज्यात सन १९९५-९६ पासून राबविण्यात येत होता. सन २००४-०५ पासून सर्व कार्यक्रम एकत्रित करून केंद्र पुरस्कृत एकात्मिक गळीतधान्य, कडधान्य, तेलताड व मका विकास कार्यक्रम (Integrated scheme of Oilseed, Pulses, Oilpalm and Maize-ISOPOM) ही योजना कडधान्य हा घटक वगळता अन्य घटकांसाठी राज्यात राबविण्यात येत आहे. या योजनेच्या निधीत केंद्र व राज्य हिश्याचे प्रमाण ७५:२५ असे आहे.

सन २०१३-१४ मध्ये तेलताड या घटकाचा अंतर्भाव राष्ट्रीय कृषि विकास योजनेंतर्गत राबविण्यात येणाऱ्या तेलताड क्षेत्र विस्तार कार्यक्रमामध्ये करण्यात आला आहे. कडधान्य या घटकाचा अंतर्भाव सन २०१०-११ पासून राष्ट्रीय अन्न सुरक्षा अभियाना अंतर्गत करण्यात आला आहे. सन २०१३-१४ मध्ये सदर कार्यक्रम गळीतधान्य व मका या दोन पिकांसाठीच राबविण्यात येत आहे.

सदर योजनेअंतर्गत दि. १९ ऑगस्ट, २०१३ च्या शासन निर्णयान्वये पहिल्या हप्त्यापोटी केंद्र हिश्याचे ₹ २३९६.५८६३ लाख व राज्य हिश्यापोटी ₹ ३८१.२५ लाख असे मिळून एकूण ₹ २७७७.८३६३ लाख निधी वितरित करण्यात आला आहे. केंद्रीय कृषि मंत्रालयाच्या संदर्भाधीन अ.क्र.२, दिनांक ०३ फेब्रुवारी, २०१४ च्या पत्रान्वये सन २०१३-१४ मध्ये केंद्र पुरस्कृत एकात्मिक गळीतधान्य व मका विकास कार्यक्रम (Integrated Scheme of Oilseed, Oilpalm and Maize - ISOPOM) राज्यात राबविण्यासाठी दुसऱ्या हप्त्यापोटी ₹ ७३५.६३

लाख (अक्षरी रूपये सात कोटी पस्तीस लाख त्रेसष्ठ हजार फक्त) निधी वितरित केला आहे. सदर निधीपैकी ₹ ६७०.९९ लाख निधी सन २०१३-१४ या आर्थिक वर्षातील असून, उर्वरित ₹६५.४४ लाख निधी सन २०१२-१३ मधील प्रलंबित देयकासाठी असल्याचे केंद्र शासनाने सूचित केले आहे.

कृषि आयुक्तालयाने आयुक्तालय स्तरावर प्रमाणित बियाणे वाटप या बाबीसाठी राज्यहिश्याची रक्कम ₹ ५९.५९ लाख निधीची मागणी केली आहे. सदर योजनेतर्गत केंद्र शासनाने मंजूर केलेली ₹७३५.६३ लाख व आयुक्तालय स्तरावर बियाणे या बाबीसाठी राज्यहिश्याची रक्कम ₹ ५९.५९ लाख असे मिळून एकूण ₹७९५.२२ लाख (अक्षरी रूपये सात कोटी पंचाण्णव लाख बावीस हजार फक्त) निधीच्या कार्यक्रमास वित्तीय मान्यता देण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय

१) केंद्र शासनाने दि. ०३ फेब्रुवारी, २०१४ च्या पत्रान्वये केंद्र पुरस्कृत एकात्मिक गळीतधान्य व मका विकास कार्यक्रम अंतर्गत सन २०१३-१४ साठी दुसऱ्या हप्त्यापोटी ₹ ६७०.९९ लक्ष व सन २०१२-१३ मधील प्रलंबित देयकासाठी ₹ ६५.४४ लाख असा मिळून एकूण ₹ ७३५.६३ लक्ष निधी वितरित केला आहे. केंद्र हिश्याच्या अनुषंगाने आयुक्तालय स्तरावर “प्रमाणित बियाणे वाटप” या बाबीच्या खर्चासाठी कृषि आयुक्तालयाने राज्यहिश्याची रक्कम ₹ ५९.५९ लाख निधीची मागणी केली आहे. केंद्र शासनाने दिलेली मान्यता व कृषि आयुक्तालयाने राज्य हिश्याची केलेली मागणी विचारात घेऊन सदर योजनेतर्गत केंद्र शासनाने वितरित केलेली ₹ ७३५.६३ लाख व आयुक्तालय स्तरावर प्रमाणित बियाणे पाटप या बाबीसाठी राज्यहिश्याची रक्कम ₹ ५९.५९ लाख असे एकूण मिळून ₹७९५.२२ लाख (अक्षरी रूपये सात कोटी पंचाण्णव लाख बावीस हजार फक्त) निधीच्या कार्यक्रमास वित्तीय मान्यता देण्यात येत आहे.

२) केंद्र शासनाने वितरित केलेला ₹ ७३५.६३ लाख व त्यानुषंगाने खर्च होणारा २५ टक्के राज्यहिश्याचा निधी केंद्र शासनाने सूचित केल्याप्रमाणे त्या-त्या घटकासाठीच खर्च होईल, याची संचालक (वि. व प्र.), कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांनी दक्षता घ्यावी. केंद्र शासनाने वर्गनिहाय उपलब्ध करून दिलेला निधी खालीलप्रमाणे आहे:-

(रक्कम रूपये लाखामध्ये)

वर्ग	सन २०१३-१४ मधील निधी	सन २०१२-१३ मधील प्रलंबित देयकासाठीचा निधी	एकूण
अनुसूचित जाती	१४७.०५	७.०३	१५४.०८
अनुसूचित जमाती	१२३.९४	५.८८	१२९.०२
सर्वसाधारण	४००.००	५२.५३	४५२.५३
एकूण	६७०.९९	६५.४४	७३५.६३

३) केंद्र शासनाने वितरित केलेला ₹७३५.६३ लाख निधी, त्याचप्रमाणे आयुक्तालय स्तरावर प्रमाणित बियाणे वाटप या बाबीसाठी वितरित करण्यात येणारा राज्य हिस्सा ₹ ५९.५९ लाख निधी पुढील लेखाशिर्षाखाली खर्ची टाकण्यात यावा आणि सन २०१३- १४ च्या मंजूर तरतूदीतून भागविण्यात यावा.

अ.क्र.	लेखाशिर्ष	रक्कम (रुपये लाखांमध्ये)
१	केंद्र हिस्सा (७५ टक्के)- मागणी क्रमांक डी-३ २४०१, पीक संवर्धन ११४ , तेलबियाणे विकास केंद्र पुरस्कृत योजना (केंद्र हिस्सा ७५ टक्के) (००) (०६) एकात्मिक तेलबिया उत्पादन कार्यक्रम (२४०१ २४९८) ३३- अर्थसहाय्य	(५३४.०९४३)
२	केंद्र हिस्सा (७५ टक्के)- मागणी क्रमांक डी-३ २४०१, पीक संवर्धन ११४ , तेलबियाणे विकास कार्यक्रम केंद्र पुरस्कृत योजना (केंद्र हिस्सा ७५ टक्के) (००) (१०) तेलबिया विकास कार्यक्रम (२४०१ ४६६१) ३१, सहाय्यक अनुदाने (वेतनेतर)	(८३.९३९२)
३	केंद्र हिस्सा (७५ टक्के)- मागणी क्रमांक डी-३ २४०१, पीक संवर्धन १०२, अन्नधान्य पिके केंद्र पुरस्कृत योजना (केंद्र हिस्सा ७५ टक्के) (००) (१६) एकात्मिक मका उत्पादन कार्यक्रम (२४०१ ३५८३) ३३- अर्थसहाय्य	(३०.४०३८)
४	केंद्र हिस्सा (७५ टक्के) - मागणी क्रमांक डी-३ २४०१, पीक संवर्धन १०२, अन्नधान्य पिके केंद्र पुरस्कृत योजना (केंद्र हिस्सा ७५ टक्के) (००) (२४) एकात्मिक मका उत्पादन कार्यक्रम (२४०१ ४५६१) ३१ सहाय्यक अनुदाने	(८७.९९२८)
५	राज्य हिस्सा (२५ टक्के) - मागणी क्रमांक डी-३ २४०१ पीकसंवर्धन, (००) ११४- तेलबियाणे पंचवार्षिक योजनांतर्गत योजना (राज्य हिस्सा २५%) (००) (०१) एकात्मिक तेलबिया उत्पादन कार्यक्रम (२४०१ १५३५), ३३- अर्थसहाय्य	(५९.५९)

४. केंद्र शासनाने त्याच्या संदर्भाधीन दि. ०६मे, २०१३ च्या पत्रान्वये निर्गमित केलेल्या मागदर्शक सूचनानुसार व मंजूर केलेल्या कृति आराखड्यानुसार सन २०१३-१४ मध्ये एकात्मिक गळीतधान्य व मका

विकास कार्यक्रम राबविण्यात यावा. सदर योजना सन २०१३-१४ या वर्षामध्ये राबविण्यासाठी ₹ ७९५.२२ लाख खर्चाच्या कार्यक्रमासाठी कृषि संचालक (विस्तार व प्रशिक्षण), कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांना आहरण व संवितरण अधिकारी म्हणून घोषित करण्यात येत आहे व या निधीचे जिल्हानिहाय वितरण करण्यास त्यांना प्राधिकृत करण्यात येत आहे. या योजनेचा खर्च मासिक निधी विवरणपत्राच्या मर्यादेत होईल याची दक्षता कृषि संचालक (विस्तार व प्रशिक्षण), कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांनी घ्यावी.

५. राज्य हिश्शयाच्या जिल्हा नियोजन समितीच्या अख्यत्यारितील तरतुदीस प्रशासकीय तसेच वित्तिय मान्यता संबंधित जिल्हाधिकारी यांचेकडून देण्यात येईल.

६. गळीत धान्य विकास व मका विकास कार्यक्रमाच्या उद्दिष्ट पूर्तीसाठी संचालक (विस्तार व प्रशिक्षण), कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांनी केंद्र शासनाच्या मार्गदर्शक सूचना विचारात घेवून उद्दिष्टनिहाय सविस्तर मार्गदर्शक सूचना सर्व क्षेत्रीय अधिका-यांना निर्गमित कराव्यात. या मार्गदर्शक सूचना निर्गमित करतेवेळी संदर्भाधीन अ.क्र. २ येथील शासन निर्णय समक्रमांक, दि. ३१ मे, २०१३ अन्वये निर्गमित केलेल्या शासन निर्णयामधील परिच्छेद ५ मधील i) ते vii) मधील बाबीचा अंतर्भाव करण्यात यावा.

७. केंद्र शासनाच्या मार्गदर्शक सूचनांप्रमाणे या योजनेचा आर्थिक व भौतिक प्रगतीचा मासिक अहवाल प्रत्येक महिन्याला ५ तारखेपर्यंत केंद्र शासनाला तसेच राज्य शासनाला सादर होईल याची दक्षता घेण्यात यावी.

८. सदर शासन निर्णय वित्त विभागाचा अनौपचारिक संदर्भ क्र. ७८ /१४ /व्यय- १, दि. १८ /०३ /२०१४ अन्वये दिलेल्या सहमतीनुसार व मा. अपर मुख्य सचिव (कृषि) यांच्या मान्यतेने निर्गमित करण्यात येत आहे.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेताक २०१४०३२११५५०४९२९०१ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(उ.म. मदन)

महाराष्ट्र शासनाचे अवर सचिव

प्रत,

१. आयुक्त कृषि, कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे (५ प्रती)
२. संचालक (विस्तार व प्रशिक्षण), कृषि आयुक्तालय, पुणे
३. सर्व संचालक / सहसंचालक, कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे-१
४. विभागीय आयुक्त (सर्व)

५. जिल्हाधिकारी, (सर्व)
६. सर्व सन्माननीय विधीमंडळ सदस्य

७. मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद, (सर्व)

८. विभागीय कृषि सहसंचालक (सर्व)

९. जिल्हा अधिकारी (सर्व)

१०. कृषि विकास अधिकारी, जिल्हा परिषद (सर्व)

११. जिल्हा कोषागार अधिकारी (सर्व)

१२. मुख्य लेखा व वित्त अधिकारी, जिल्हा परिषद, (सर्व)

१३. व्यवस्थापकीय संचालक, कृषि उद्योग विकास महामंडळ मर्यादित, आरे दुग्ध कॉलनी गोरेगाव (पूर्व), मुंबई-

६५

१४. व्यवस्थापकीय संचालक, महाराष्ट्र राज्य बियाणे महामंडळ, शास्त्रीनगर, अकोला.

१५. सहसंचालक लेखा व कोषागारे, संगणक कक्ष, नवीन प्रशासकीय भवन, पाचवा मजला, मंत्रालयासमोर,

मुंबई

१६. महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता / लेखा परिक्षा) महाराष्ट्र १/२, मुंबई / नागपूर

१७. महालेखाकार (स्थानीय निकाय लेखापरिक्षा व लेखा), प्रतिष्ठा भवन, १०१ महर्षी कर्वे मार्ग,

मुंबई-४०० ०२०

१८. नियोजन विभाग (कार्यासन - १४३१ / कार्यासन - १४४४), मंत्रालय, मुंबई - ३२

१९. वित्त विभाग (व्यय-१) / अर्थसंकल्प - १३

२०. सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग/आदिवासी विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई-३२

२१. ग्राम विकास व जलसंधारण विभाग, मंत्रालय, मुंबई

२२. सर्व सह सचिव / उपसचिव / अवर सचिव, कृषि व पदुम विभाग (कृषि व फलोत्पादन प्रभाग)

२३. मा. मंत्री (कृषि) यांचे खाजगी सचिव

२४. मा. राज्यमंत्री (कृषि) यांचे खाजगी सचिव

२५. निवडनस्ती